

7.10 Příloha 10: Skupiny sledované z hlediska rovných příležitostí (USA)

V amerických veřejných školách bylo od předškolního ročníku po poslední ročník střední školy na začátku školního roku 2014/2015 zapsáno 50,3 milionu žáků. Z veřejných škol bylo 7 % tzv. *charter schools* (v absolutním počtu 6 750 škol), což představuje nárůst o tři procentní body proti stavu před deseti lety, současně vzrostla průměrná velikost *charter school*. Následující údaje jsou vztaženy k žákům veřejných škol (včetně *charter schools*), a pokud není řečeno jinak, všechny vycházejí z oficiálních statistických dat (NCES, 2017). Nezahrnují tedy zhruba 10 % žáků (5,4 milionu bez žáků v nepovinném předškolním vzdělávání), kteří jsou zapsáni v soukromých školách.⁴⁸ Nezabýváme se také problematikou postsekundárních institucí. Asi tři procenta odpovídající kohorty jsou v domácím vzdělávání (*homeschooling*).

Pro monitorování rovných příležitostí slouží různé typy dat: jde jednak o data získávaná v různých výběrových šetřeních (včetně mezinárodních šetření); jednak o data charakteru cenzu. Důležité postavení ve druhé skupině má databáze *Common Core of Data* (CCD), která obsahuje každoročně aktualizovaná data pokrývající všechny veřejné elementární (zhruba primární) a sekundární školy. Tato data jsou prostřednictvím agentur jednotlivých států shromažďovaná ze školní dokumentace. Pro každou (veřejnou) školu CCD uvádí základní informace a statistické údaje o žácích a učitelích.

Rasové a etnické skupiny

Ve školním roce 2014/2015 poprvé za dobu statistického sledování podíl bělochů klesl pod polovinu žakovské populace (49,5 %). Dvě skupiny, jejichž zastoupení roste, jsou žáci hispánského původu (25 %) a asijského/tichomořského původu (5 %). Mírně poklesl podíl Afroameričanů (na 16 %) a amerických indiánů, resp. domorodých obyvatel Aljašky, kteří dohromady tvoří asi 1 % žakovské populace. Asi 3 % žáků uváděla příslušnost k více než jedné rasové skupině. Žáci, kteří jsou černoši/Afroameričané, hispánského, asijského/tichomořského původu, američtí indiáni nebo domorodí obyvatelé Aljašky nebo uvádějí příslušnost k více než jedné rasové skupině, jsou považováni za příslušníky menšiny. (I když statistika nyní odlišuje žáky asijského původu od žáků havajského a pacifického původu; trendová data slučují tyto dvě skupiny, protože dříve nebyly sledovány odděleně.)

Klasifikace rasového nebo etnického původu tedy pracuje s pěti rasovými skupinami, s etnickou kategorií hispánský původ a také s kategorií „dvě a více skupin“⁴⁹. Přitom z rasově definovaných kategorií jsou ve většině případů vyloučeny osoby hispánského původu. Tedy kategorie *hispánského původu* (v angličtině *Hispanic* nebo *Latino*) označuje osoby pocházející z Kuby, Mexika, Portorika, Jižní a Střední Ameriky nebo jiné španělské kultury bez ohledu na rasu. Do kategorie bělochů spadají osoby pocházející z původních obyvatel Evropy, Středního východu nebo severní Afriky. Černoch/Afroameričan je osoba, jež pochází z černých rasových skupin Afriky atd. Do amerických indiánů, resp. domorodých obyvatel Aljašky jsou řazeni žáci, kteří pocházejí z původních obyvatel Severní nebo Jižní Ameriky (včetně Střední Ameriky) a kteří si zachovávají kmenovou příslušnost nebo vazbu na komunitu. Jak jsme uvedli, do těchto rasových skupin však nejsou počítáni ti, kdo spadají do kategorie Hispánci. Analogicky se do kategorie *příslušnost k více než jedné rasové skupině* nepočítají ti, kdo jako jednu ze dvou příslušností uvedou hispánskou etnicitu (při uvedení černocho a současně Hispánec je jedinec považován za Hispánce).

⁴⁸ Podíl žáků v amerických soukromých školách má mírně klesající tendenci; nejvíce žáků je přitom zapsáno v katolických školách.

⁴⁹ V americkém sčítání lidu v roce 2000 bylo poprvé umožněno zaškrtnout příslušnost k více než jedné rasové kategorii. S určitým zpožděním na neexkluzivní pojetí rasy přešla i školská statistika.